

Klinická psychologie v praxi PSY 493
- vybraná témata
Sylabus – podzim 2008

Garant předmětu: Mgr. Jana Michalová

Vyučující: Mgr. Jana Michalová

Kontakt: jana.michalova@fnusa.cz

Forma: 6 bloků po 4 vyučovacích hodinách - kasuistický a diskusní seminář

Čas: určené středy 14-17 hod – 1.10., 15.10., 29.10., 12.11., 26.11., (10.12.), 17.12 (bude upřesněno na prvním semináři)

Místo výuky: FNUSA, oddělení sexuologie, Výstavní 17, Brno – 5.patro

Ukončení: zkouška

Seminář je určen studentům magisterského studia psychologie FSS MU. Navazuje na předměty Klinická psychologie, Psychopatologie a Psychoterapie. Výuka probíhá v šesti 3hodinových blocích, ve skupině o max. počtu 18 studentů.

Seminář je věnován některým vybraným tématům z oblasti klinické psychologie a praxe, práce s nimi v psychotherapeutickém procesu. Témata budou prezentována na konkrétních kasuistických případech a doplněny teoretickými vstupy. Bude se pracovat také v krátkých cvičeních a diskusních skupinkách. Od studentů a studentek se očekává aktivní zapojení do pracovních skupin, diskusí a prezentace své seminární práce.

Tématické okruhy:

Témata nemusí být prezentována v uvedeném pořadí. Některé uvedené pojmy nebudou nutně zmíněny – spoléhá se na konkrétní zájem studentů.

➤ **Trauma**

Identifikace, diagnostika; trauma zneužívání; aspekty dynamického procesu osobnosti, tělesné prožívání, hranice; důležité momenty v terapii; téma studu, viny; retraumatizace; transgenerační přenos traumat;

➤ **Trauma zneužívání**

Aspekty dynamického procesu osobnosti; důležité momenty v terapii;

➤ **Terapeutický vztah**

Proces terapeutického vztahu (budování, vývoj, ukončování); asymetričnost vztahu; hranice a porušení hranic; blízkost/strach z blízkosti; základní práce (bytí „tady a teď“); kontakt; práce problémy/práce se zdroji; strach ze změny; přenos a protipřenos; „žít svůj život“;

➤ **Tvořivost v psychoterapii**

Možnosti a hranice práce s tvořivostí v psychoterapii; důležitost bezpečného rámce (instinkt, proces x zakotvení);

Experiment v psychoterapii – imaginace; práce s tělem; kontakt s dospělým/vnitřním dítětem klienta; respektování procesu; důležitost volby;

(kasuistiky, práce ve dvojicích)

➤ **Obranné charakterové mechanismy**

Terapeutická práce s ranými poruchami/zraněními; vznik, vývoj a funkce obranných charakterových mechanismů; projevy u dítěte/dospělého (možnosti a omezení); ztráta funkčnosti obran; schopnost kontaktu; obranné charakterové mechanismy v terapii (imaginace, bodyreading, introspekce, kasuistiky)

➤ **Sebepoškozování**

Sebepoškozující se klient v psychoterapii; co klient sebepoškozováním vyjadřuje; co s ním v psychoterapii; přenos a protipřenos; práce s agresí; pasivní agresivita (kasuistiky, hraní rolí)

➤ **Psychosomatické symptomy**

Somatizující pacient v psychoterapii; tělo jako symptom; somatizace – proces, projevy, funkce; psychická x fyzická nemoc (přijatelnost); sexualita (vztahové, osobnostní problémy odrážející se v sexualitě); funkce a možnosti psychoterapie (kasuistiky, práce s tělem – projevy emocí v těle)

Ukončení semináře – požadavky:

- aktivní účast na semináři – 85 %

- seminární práce na téma z klinické oblasti (dle vlastního výběru, ale nutno konzultovat s vyučující) - v rozsahu 7-8 NS textu (nepočítá se úvodní strana a literatura!), nezbytné je uvedení literatury event. jiných zdrojů, ze které bude práce čerpat. Práce bude krátce presentována v průběhu seminářů. Práci je možno zpracovat i ve dvojici –ve dvojnásobném rozsahu.

Závěrečné hodnocení bude vycházet z kvality zpracování seminární práce.

Termín odevzdání: 15.leden 2009

Doporučená literatura:

Praško, J. (et al): Poruchy osobnosti. Praha: Portál. 2003

Riemann,F.: Základní formy strachu. Portál. 1999

Freud Anna.: Já a obranné mechanismy. Portál.2006

Morschitzky, H., Sator, S.: Když duše mluví řečí těla. Portál. 2007.

Yalom, I. D.: Chvála psychoterapie. Portál. 2003

Yalom, I. D.: Teorie a praxe skupinové psychoterapie. Konfrontace.1999

Oaklander,V.: Třinácté komnaty dětské duše. Dobříš. Drvoštěp 2003.

Kastová,V.: Imaginace jako prostor setkání s nevědomím. Portál. 1999

Levin, Peter A., Fredericková,A.: Prebúdzanie tigra – Liečenie traumy, Pro Familia, 2001.

Praško, J. a kol.: Stop traumatickým vzpomínkám, Portál, 2003.

Kepner, J.: Healing tasks – Psychotherapy with Adult Survivors of Childhood Abuse, by Jossey-Bass Publishers, San Francisco,1995.

Zinker, J.: Tvůrčí proces v gestalt terapii. Era. 2004

Polsterovi E.a M.: Integrovaná gestalt terapie. str. 167-183. Nakl. Albert. 2000

Další literatura bude doporučována v průběhu výuky – ve vztahu k jednotlivým tématům.